

Väljaandja:	Saaremaa Vallavolikogu
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	12.03.2021
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	RT IV, 09.03.2021, 13

Saaremaa valla aleviku- ja külavanema statuut

Vastu võetud 28.03.2019 nr 4
[RT IV, 09.04.2019, 1](#)
jõustumine 12.04.2019

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
29.08.2019	RT IV, 05.09.2019, 13	08.09.2019
26.02.2021	RT IV, 09.03.2021, 1	12.03.2021, määruses on läbivalt asendatud sõna "asula" sõnadega "küla või alevik" vastavas käändes

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 58 lõike 3 alusel.

§ 1. Reguleerimisala

Määrus reguleerib Saaremaa valla (edaspidi *vald*) aleviku- ja külavanema (edaspidi *vanem*) valimise korda, kandidaadile esitatavaid nõudeid, vanema õigusi ja kohustusi ning volituste kestuse perioodi.

§ 2. Vanem

(1) Vanem on vabatahtlikkuse korras talle pandud ülesandeid täitev mittetasustatav usaldusamet, mille peamiseks ülesandeks on olla küla või aleviku esindaja küla või aleviku ja valla vahelises koostöös või mitme küla või aleviku (edaspidi *kant*) esindaja kandi ja valla vahelises koostöös.
[[RT IV, 09.03.2021, 1](#)- jõust. 12.03.2021]

(2) Vanem juhindub oma tegevuses vastava küla, aleviku või kandi elanike ühistest seisukohtadest ja väljakujunenud tavadest, valla arengukavast, Eesti Vabariigi ja valla õigusaktidest. Olukordades, kus vanema tegevus ei ole reguleeritud kehtivate õigusaktidega, tegutseb vanem headest tavadest lähtuvalt.

(3) Ühes alevikus või külas on üks vanem. Kandi ühise vanema valimise korral valitakse vanem nende mitme küla või aleviku ühisel üldkoosolekul. Alevik, küla või kant võib vanemale valida asetäitja. Asetäitja valimisel kehtivad samad nõuded, mis vanema valimisel. Asetäitjal on vanema asendamise ajal kõik vanema õigused ja kohustused.
[[RT IV, 09.03.2021, 1](#)- jõust. 12.03.2021]

(4) Vanem on aruandekohustuslik aleviku, küla või kandi üldkoosoleku ees.
[[RT IV, 09.03.2021, 1](#)- jõust. 12.03.2021]

§ 3. Vanema kandidaadile esitatavad nõuded

Vanemaks võib valida vähemalt 18-aastase Eesti Vabariigi kodaniku.

§ 4. Vanema valimise kord

(1) Vanema valimiseks võivad küla või aleviku üldkoosoleku kokkukutsumise algatada ametis olev küla- või alevikuvanem, vähemalt üks hääleõiguslik küla või aleviku elanik või Saaremaa Vallavalitsus (edaspidi *valitsus*). Valitsus võib üldkoosoleku kokkukutsumise delegeerida valitsuse vastava valdkonna eest vastutavale struktuuriüksusele või teenistujale. Elanik on vähemalt 16-aastane isik, kes elab rahvastikuregistri andmete kohaselt küla või aleviku territooriumil või on küla või aleviku territooriumil ehitisregistris elamu sihtotstarbega hoone omanik.
[[RT IV, 09.03.2021, 1](#)- jõust. 12.03.2021]

(2) Teade vanema valimise üldkoosoleku toimumise aja ja koha kohta avaldatakse vähemalt kolm nädalat enne üldkoosoleku toimumist. Teade avaldatakse küla või aleviku teadete ülespanemise kohas, valla veebilehel ja võimalusel vallalehes ning teistes kommunikatsioonikanalites, mida üldkoosoleku algataja vajalikuks peab. Teate avaldamise korraldab üldkoosoleku kokkukutsumise algataja vajadusel koostöös valitsusega.
[RT IV, 09.03.2021, 1- jõust. 12.03.2021]

(3) Üldkoosolek on otsustusvõimeline, kui sellest võtab osa vähemalt 10% küla või aleviku elanikest.
[RT IV, 09.03.2021, 1- jõust. 12.03.2021]

(3¹) Kandi vanema valimise üldkoosolekul peab olema iga küla või aleviku kohta täidetud käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud üldkoosoleku otsusvõimelisuse tingimus.

(4) Juhul kui üldkoosolekul ei ole täidetud käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 3¹ sätestatud üldkoosoleku otsustusvõimelisuse tingimused, võib koosoleku kokkukutsuja käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud korras kutsuda kokku korduskoosoleku. Korduskoosoleku otsustusvõimelisuse hindamisel käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 3¹ sätestatud tingimusi, ei kohaldata erisusega, et kandi vanema valimise korduskoosolekul peab igast külast või alevikust osalema vähemalt üks elanik.

(5) Üldkoosolekul osalejad registreeritakse ning üldkoosolek protokollitakse. Registreerimisleht on protokolliga lahutamatu lisa.

(6) Üldkoosolekul on hääleõiguslikud küla, aleviku või kandi elanikud. Üldkoosoleku alguses valivad elanikud üldkoosoleku juhataja ja protokollija. Üldkoosolekust võivad osa võtta ka teised huvitatud isikud üldkoosoleku juhataja loal.

(7) Üldkoosoleku juhataja juhhib üldkoosolekut ja viib läbi hääletamise protseduurid. Üldkoosoleku protokollija tagab üldkoosoleku käigu ja otsuste protokollimise. Protokollile kirjutavad alla üldkoosoleku juhataja ja protokollija.

(8) Vanema kandidaadi võib kandidaadi nõusolekul üldkoosolekul üles seada iga hääleõiguslik üldkoosolekul osaleja. Kui kandidaat ei osale üldkoosolekul, esitab kandidaadi ülesseadja kandidaadi kirjaliku nõusoleku.

(9) Vanema valimine toimub avalikul või salajasel hääletamisel vastavalt üldkoosoleku otsusele. Salajane hääletamine viiakse läbi, kui vähemalt üks elanik seda nõuab. Avalikul hääletamisel avaldatakse kandidaadile toetust käetõstmisega. Avalikul hääletamisel loeb hääled kokku üldkoosoleku juhataja. Salajane hääletamine viiakse läbi hääletamisedelite abil. Salajase hääletamise korraldamiseks valitakse vähemalt kolmeliikmeline hääletugemiskomisjon, kes viib hääletamise läbi ja koostab hääletamise tulemuste kohta protokolliga.

(10) Üldkoosolekul osaleval hääleõiguslikul elanikul on hääletamisel üks hääl. Juhul, kui küla või aleviku elanikul ei ole võimalik üldkoosolekul osaleda, on võimalik volitada kirjalikult enda eest hääletusel osalema teist hääleõiguslikku küla või aleviku elanikku.
[RT IV, 09.03.2021, 1- jõust. 12.03.2021]

(11) Valituks osutub kandidaat, kes saab üle poole üldkoosolekul osalevate elanike häältest.

(12) Kui ükski kandidaat ei saa käesoleva paragrahvi lõikes 11 nimetatud häälteenamust, viiakse läbi teine hääletamisvoor, kus saab hääletada eelmises voorus kahe enim hääli saanud kandidaadi vahel. Valituks osutub kandidaat, kes saab enim hääli. Võrdsete hääletustulemuste korral otsustatakse valituks osutunu liisuheitmise (mündiga) teel.

(13) Üldkoosoleku juhataja esitab vanema valimise kohta koostatud protokolliga koos osalejate registreerimislehega valitsusele kolmekümne päeva jooksul üldkoosoleku toimumise päevast arvates.
[RT IV, 09.03.2021, 1- jõust. 12.03.2021]

(14) Valitsus kinnitab vanema valimise tulemused küla, aleviku või kandi üldkoosoleku ettepanekul.

(15) Vald võib sõlmida vanemaga lepingu, kus sätestatakse vanema poolt täidetavad ülesanded.

(16) Valitsus avaldab käesoleva paragrahvi lõikes 14 nimetatud teabe valla veebilehel ja vallalehes.

§ 5. Külavanema asendamine

[Kehtetu - RT IV, 09.03.2021, 1- jõust. 12.03.2021]

§ 6. Mittetulundusühing või seltsing vanema ülesannetes

(1) Käesoleva määruse § 4 lõikes 1 sätestatud korras kokku kutsutud üldkoosolekul võib iga hääleõiguslik üldkoosolekul osaleja esitada ettepaneku valida küla või alevikku esindama vanema asemel kohaliku elu arendamise eesmärgil asutatud mittetulundusühingu või seltsingu.

(2) Sellisel juhul loetakse antud ettepanek võrdseks vanema kandidaadi ülesseadmise ettepanekuga ja see osaleb valimistel sarnaselt vanema kandidaatidega.

(3) Kui antud ettepanek osutub valituks, loetakse vanemaks antud mittetulundusühingu või seltsingu seaduslik esindaja vastavalt mittetulundusühingu põhikirjale või seltsingu lepingule.

§ 7. Vanema ülesanded, õigused ja kohustused

Oma ülesannete täitmisel vanem:

- 1) esindab küla, aleviku või kandi elanikke suhtluses valitsusega ja kolmandate osapooltega ning esitab küla, aleviku või kandi huve puudutavates küsimustes ettepanekuid valitsusele;
- 2) kutsub kokku elanike koosolekuid ja algatab elanike probleemide ja tuleviku küsimuste lahendamiseks pöördumisi ja arutelusid, pakub lahendusi kohaliku elu edasiviimiseks ning algatab ja viib ellu ühiseid projekte;
- 3) edendab elanike ühistegevust ning taotleb küla, aleviku või kandi nimel rahalisi vahendeid valla eelarvest ja muudest allikatest, lähtudes koosoleku otsustest ning elanike probleemide lahendamise vajadustest;
- 4) teeb koostööd kohaliku elu arendamiseks asutatud mittetulundusühingute või seltsingutega oma tegevuse paremaks koordineerimiseks ja kohaliku elu tulemuslikumaks edendamiseks;
- 5) juhhib asjaomaste isikute või asutuste tähelepanu küla, aleviku või kandi heakorra või teistele rikkumistele;
- 6) saab osavallakogult või kogukonnakogult ja valitsuselt oma tegevuseks vajalikku teavet, sh vastava küla või aleviku arengut ja elanikke puudutavates küsimustes ning kutse piirkonna osavallakogu või kogukonnakogu koosolekutele;

[RT IV, 09.03.2021, 1- jõust. 12.03.2021]

7) edastab elanikele valitsuselt ja mujalt saadud elanikke puudutavat informatsiooni.

8) juhul kui aleviku, küla või kandi üldkoosolek ei ole vanema asetäitjat määranud, omab õigust volitada ennast asendama äraoleku, haiguse jms puhul. Volitamist tõendab kirjalik volitus. Vanema asetäitjaks saab olla vähemalt 18-aastane Eesti Vabariigi kodanik.

[RT IV, 09.03.2021, 1- jõust. 12.03.2021]

§ 8. Vanema volituste kestus ja lõppemine

(1) Vanema ametiaja kestus on viis aastat alates valimisest, kui vanemat valiv üldkoosolek ei otsusta lühemat vanema volituste kestust.

(2) Vanema volitused lõpevad:

- 1) ametiaja lõppemisega;
- 2) uue vanema ametisse kinnitamisega;
- 3) vanema tagasiastumisega;
- 4) vanema surmaga;
- 5) vanema rahvastikuregistri andmete muutumisel selliselt, et vanem ei vasta enam käesoleva määruse § 3 sätestatud nõuetele.

§ 9. Rakendussätted

(1) Enne käesoleva määruse jõustumist valitud vanema volitused kehtivad nende valimise ajal sätestatud tähtajani või käesoleva määruse § 8 lõikes 2 sätestatud põhjustel volituste lõppemiseni.

(2) [Käesolevast määrusest välja jäetud].